

31984L0500

L 277/12

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

20.10.1984

NÕUKOGU DIREKTIIV**15. oktoober 1984,****toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud keraamikatooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta**

(84/500/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

kaitseks kohustuslikke eeskirju, millega sätestatakse plii ja kaadmiumi migratsiooni piirnormid;

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 23. novembri 1976. aasta direktiivi 76/893/EMÜ toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjale ja tooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 3,

need eeskirjad on liikmesriigiti erinevad, luues takistusi ühisturu loomisele ja funktsioneerimisele;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

mainitud takistusi on võimalik kõrvaldada, kui keraamikaesemete ühenduse turule toomise suhtes kehtestatakse ühtsed eeskirjad; seetõttu on vaja ühtlustada niisuguste esemete migratsiooni piirnormid ning katse- ja analüüsimeetodid;

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

sobiv vahend selle eesmärgi saavutamiseks on eridirektiiv direktiivi 76/893/EMÜ artikli 3 tähenduses, mille üldsätteid rakendatakse ka käesoleval juhul;

direktiivi 76/893/EMÜ artikkel 2 sätestab, et materjalide ja esemete koostisosad ei tohi eralduda toiduainetesse koguses, mis võiks ohustada inimese tervist;

direktiivis ettenähtud kontrolli- ja analüüsimeetodite kohandamine tehnika arenguga on rakendusmeede, mille vastuvõtmine tuleks menetluse lihtsuse ja kiiruse huvides usaldada komisjonile;

nimetatud direktiivi artikkel 3 näeb ette, et nõukogu kehtestab asutamislepingu artiklis 100 sätestatud korras direktiividega erisätteid, mida tuleb kohaldada teatavate materjali- ja esemehühmade suhtes (eridirektiivid);

enamikus liikmesriikides rakendatakse toiduainetega kokkupuutumiseks mõeldud keraamikaesemete suhtes inimese tervise

kõigil juhtudel, mil nõukogu annab toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta käivate seadus- ja määrade rakendamise komisjoni pädevusse, tuleks kehtestada kord, mis tagaks tiheda koostöö liikmesriikide ja komisjoni vahel nõukogu 13. novembri 1969. aasta otsusega loodud alalises toidukomitees,

⁽¹⁾ EÜT L 340, 9.12.1976, lk 19.⁽²⁾ EÜT C 95, 28.4.1975, lk 41.⁽³⁾ EÜT C 263, 17.11.1975, lk 66.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolev direktiiv on eridirektiiv direktiivi 76/893/EMÜ artikli 3 tähenduses.

2. Käesolev direktiiv käsitleb plii ja kaadmiumi võimalikku eraldumist keraamilistest esemetest, mis valmiskujul on mõeldud toiduainetega kokku puutama või mis puutuvad toiduainetega kokku ja on mõeldud selleks otstarbeks.

3. "Keraamiliste esemete" all mõeldakse esemeid, mis üldjuhul on valmistatud kõrge savi- või silikaadisisaldusega anorgaaniliste ainete segust, millele võib olla lisatud väheses koguses orgaanilisi aineid. Mainitud esemed esmalt vormitakse ning siis põletatakse saadud kuju jäädvustamiseks. Esemed võivad olla glasuuritud, emailitud ja/või dekoreeritud.

Artikkel 2

1. Keraamilistest esemetest eralduvad plii- ja kaadmiumikogused ei tohi ületada alljärgnevalt sätestatud piirnorme.

2. Keraamilistest esemetest eralduvad plii- ja kaadmiumikogused määratakse kindlaks katsega, mille tingimused on esitatud I lisas, kasutades analüüsimeetodit, mida on kirjeldatud II lisas.

3. Kui keraamiline ese kujutab endast anumad koos selle juurde kuuluva keraamilise kaanega, on plii ja/või kaadmiumi migratsiooni piirnorm, mida ei tohi ületada (mg/dm² või mg/l) sama, mis on kehtestatud ainult anuma suhtes.

Anumat ja kaane sisepinda katsetatakse eraldi ühesugustes tingimustes.

Sel viisil saadud plii ja/või kaadmiumi ekstraheeritud kogused liidetakse ja väljendatakse üksnes anuma pindala või mahuühiku kohta.

4. Keraamiline ese loetakse käesoleva direktiivi nõuetele vastavaks, kui I ja II lisas näidatud tingimustel sooritatud katse käigus ei ületanud ekstraheerunud plii ja/või kaadmiumi kogused järgmisi piirnorme:

	Pb	Cd
— 1. kategooria:		
Esemed, mida ei täideta, ja esemed, mida täidetakse ning mille sisemine sügavus mõõdetuna eseme madalaimast punktist ülemist serva läbiva horisontaalse tasapinnani ei ületa 25 mm	0,8 mg/dm ²	0,07 mg/dm ²
— 2. kategooria:		
Kõik muud täidetavad esemed	4,0 mg/l	0,3 mg/l
— 3. kategooria:		
Toidunõud; pakke- ja hoiu anumad, mille maht ületab kolm liitrit	1,5 mg/l	0,1 mg/l

5. Kui keraamiline ese ületab eespool mainitud koguseid kuni 50 %, loetakse see ese siiski käesoleva direktiivi nõuetele vastavaks, kui I ja II lisas toodud tingimustes katsetatakse vähemalt kolme teist sama kuju, mõõtmete, dekoori ja glasuuriga eset ning nendest esemetest ekstraheeruvad keskmised plii- ja/või kaadmiumikogused ei ületa lubatud piirnorme, kusjuures ükski ese ei ületa lubatud piirnormi rohkem kui 50 %.

Artikkel 3

Teaduse ja tehnika arengust tulenevad muudatused, mis tehakse lisadesse, välja arvatud I lisa punktidesse 1 ja 2, võetakse vastu direktiivi 76/893/EMÜ artiklis 10 sätestatud korras.

Artikkel 4

1. Kolme aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi teatavaks tegemist⁽¹⁾ määrab nõukogu asutamislepingu artiklis 100 ettenähtud korras kindlaks:

- a) piirangud, mis kehtestatakse keraamiliste esemete suuga kokkupuutuvatele pindadele;
- b) meetodid punktis a ettenähtud piirangutest kinnipidamise kontrollimiseks.

2. Sama perioodi jooksul vaatab komisjon toksikoloogiliste ja tehnoloogiliste andmete põhjal uuesti läbi artiklis 2 esitatud piirnormid, eesmärgiga neid vähendada, ja I lisas toodud katsel nõutavad valgustustingimused ning esitab nõukogule vajaduse korral ettepanekud direktiivi muutmiseks.

⁽¹⁾ Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 17. oktoobril 1984.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid viivad vajaduse korral oma siseriiklikud seadused vastavusse käesoleva direktiiviga, nii et:

- kolm aastat peale käesoleva direktiivi teatavakstegemist lubatakse kaubelda keraamiliste esemetega, mis vastavad käesoleva direktiivi sätetele,
- viis aastat peale käesoleva direktiivi teatavakstegemist keelatakse selliste keraamiliste esemete turule toomine, mis ei vasta käesoleva direktiivi sätetele.

Liikmesriigid informeerivad komisjoni viivitamatult kõigist niisugustest muudatustest.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid ära keelata või jätkuvalt keelustada selliste keraamiliste esemete tootmise, mis ei vasta käesoleva direktiivi nõuetele.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 15. oktoober 1984

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BRUTON

I LISA

PLII JA KAADMIIUMI MIGRATSIOONI KINDLAKSTEGEMISE PÕHIREEGLID

1. **Mudellahus**

4mahuprotsendiline äädikhappe värske vesilahus.

2. **Katsetingimused**

2.1. Katse viiakse läbi temperatuuril 22 ± 2 °C kestvusega $24 \pm 0,5$ tundi.

2.2. Plii migratsiooni kindlakstegemisel kaetakse katseese sobiva kaitsevahendiga ning hoitakse laboris tavalistes valgustingimustes.

Kaadmiumi või plii ja kaadmiumi migratsiooni kindlakstegemisel tuleb katseese katta nii, et katsealune pind oleks täielikus pimeduses.

3. **Täitmine**3.1. *Täidetavad katseesemed - anumad*

Katseese täidetakse 4mahuprotsendilise äädikhappe lahusega tasemeni, mis jääb mitte rohkem kui 1 mm allapoole ülevoolamispunkti; vahemaad mõõdetakse anuma ülemisest servast.

Katseesemed, millel on lame või kergelt kaldus serv, täidetakse nii, et vahemaa vedeliku pinna ja ülevoolamispunkti vahel ei oleks rohkem kui 6 mm mõõdetuna piki kaldus serva.

3.2. *Katseesemed, mida ei saa täita*

Katseeseme see pind, mis ei ole mõeldud toiduainetega kokkupuutumiseks, kaetakse kõigepealt sobiva kaitsekihiga, mis on resistentne 4mahuprotsendilise äädikhappe lahuse toime suhtes. Seejärel lastakse katseese äädikhappe lahusesse, nii et pind, mis on mõeldud toiduainetega kokkupuutumiseks, oleks mudellahusega täielikult kaetud.

4. **Pindala määramine**

1. kategooria esemete pindala võrdub meniski pindalaga, mis moodustub vabast vedeliku pinnast, kui anum täidetakse vastavalt punktis 3 toodud nõuetele.

II LISA

ANALÜÜSIMEETODID PLII JA KAADMIIUMI MIGRATSIOONI KINDLAKSTEGEMISEKS

1. Eesmärk ja rakendusala

Meetod võimaldab määrata plii ja kaadmiumi erimigratsiooni.

2. Põhimõte

Plii ja/või kaadmiumi erimigratsiooni määramine viiakse läbi aatomabsorptsioonspektrofotomeetria abil.

3. Reaktiivid

- Kõik reaktiivid peavad olema analüütiliselt puhtad, juhul kui pole teisiti määratud.
- Kui viidatakse veele, tähendab see alati destilleeritud vett või sellega võrdväärse kvaliteediga vett.

3.1. 4mahuprotsendiline äädikhappe vesilahus

Lisada veele 40 ml jää-äädikhapet ja täiendada maht veega 1 000 ml-ni.

3.2. Põhilahused

Valmistada põhilahused, mis sisaldavad 4 %lises äädikhappe lahuses (3.1) vastavalt 1 000 mg/l pliid ja vähemalt 500 mg/l kaadmiumi.

4. Aparatuur

4.1. Aatomabsorptsioonspektrofotomeeter

Plii ja kaadmiumi avastamispiir peab võrduma või olema madalam kui:

- 0,1 mg/l plii puhul.
- 0,01 mg/l kaadmiumi puhul

Avastamispiiri defineeritakse kui elemendi kontsentratsiooni 4 %lises äädikhappes (3.1), mis tekitab signaali, mis on kaks korda tugevam kui instrumendi taustmüra.

5. Meetod

5.1. Proovi ettevalmistamine

Katseese peab olema puhas ja vaba rasvast ning muudest ainetest, mis võiksid katset mõjutada.

Katseese pestakse umbes 40 °C juures lahuses, mis sisaldab vedelat majapidamispesuvahendit. Katseese loputatakse esmalt kraanivees ja seejärel destilleeritud vees või sellega võrdväärse kvaliteediga vees ning kuivatatakse, nii et ühtegi plekki ei jääks. Testitavat pinda ei tohi peale puhastamist enam katsuda.

5.2. Plii ja/või kaadmiumi kindlaksmääramine:

- Sel viisil ettevalmistatud katseeset katsetatakse lisa I ettenähtud tingimustes.
 - Enne mudellahuse võtmist plii ja/või kaadmiumi määramiseks homogeniseeritakse katseesemes olev lahus sobival viisil, vältides lahuse kadu ja testitava pinna hõõrdumist.
 - Igas määramisseerias tehakse reaktiiviga pimekatse.
 - Plii ja/või kaadmiumi esinemine tehakse kindlaks selleks ettenähtud tingimustes aatomabsorptsioonspektrofotomeetria abil.
-